

Porteføljestyret for energi og transport

Dato

Torsdag 13.02.2025

Kl. 9.00-15.00

Sted

Teams

Sak PS-ENERTR 01/25	Godkjenning av sakslisten
Sak PS-ENERTR 02/25	Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 5/24
Sak PS-ENERTR 03/25	Spørsmål om habilitet
Sak PS-ENERTR 04/25	Orienteringer
Sak PS-ENERTR 05/25	Porteføljeplan
Sak PS-ENERTR 06/25	Rapportering fra porteføljestyret til Forskningsrådets styre for 2024
Sak PS-ENERTR 07/25	Forskningsrådets finansieringsordninger
Sak PS-ENERTR 08/25	Internasjonal FoU samarbeid
Sak PS-ENERTR 09/25	Eventuelt
Sak PS-ENERTR 10/25	Godkjenning av møteprotokoll
	Møteevaluering

Sak PS-ENERTR 02 2025

Godkjent møteprotokoll

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for energi og transport	Rune Volla	Ingrid Anne Munz	1. Godkjent møteprotokoll for møte 5/24

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar informasjonen til orientering

---

Hovedpunkter Porteføljestyret godkjente møteprotokoll for porteføljestyremøte 5/24 under sak PS-ENERTR 65/2024. Den offentlige versjonen er publisert på Forskningsrådets nettsider.

Sak PS-ENERTR 03 2025

Habilitet

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for energi og transport	Rune Volla	Ingrid Anne Munz	1.Habilitetsbestemmelsene

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak   *Det er ingen spørsmål om habilitet tilknyttet møtets saksliste*

Kort bakgrunn   Administrasjonen henviser til Forskningsrådets bestemmelser for habilitet og tillit som var vedlagt oppnevningensbrevet, samt kortversjonen som er vedlagt denne saken.

Reglene om habilitet og tillit kommer i utgangspunktet til anvendelse i forbindelse med enhver tilretteleggelse eller avgjørelse i en forvaltningssak og gjelder for tilsatte, eksperter og medlemmer av Forskningsrådets styrende og rådgivende organer. Dette gjelder for eksempel fageksperter som Forskningsrådet benytter i søknadsevalueringen eller medlemmer av porteføljestyrene som gjør vedtak om hvem som får tildelt prosjektmidler.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet   Habilitet vil være fast sak i alle møter, men er spesielt viktig i bevilgningsmøtene.

Hovedpunkter   Det er ingen spørsmål om habilitet tilknyttet møtets saksliste.

Forberedelse / prosess   Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang

Bestemmelser om habilitet og tillit i Norges forskningsråd – kortversjon

Forskningsrådet er omfattet av habilitetsbestemmelsene i Forvaltningslovens kapittel II "Om ugildhet". Bestemmelsene gjelder også eksterne enkeltpersoner som bidrar i Forskningsrådets saksbehandling, som fagekspert. Forskningsrådet har i tillegg vedtatt egne bestemmelser om habilitet og tillit. Disse er på noen punkter strengere enn lovens regler. De viktigste bestemmelsene for vurdering av habilitet er følgende:

Fra bestemmelsene:

2 Definisjoner

I disse bestemmelsene menes med:

Part – person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder, jf. forvaltningslovens § 2 e). Som part regnes normalt også enkeltperson som er direkte identifisert i en søknad og som har en sentral rolle i prosjektet.

3 Habilitetskrav og avgjørelse av habilitetsspørsmålet

3.1 Automatisk inhabilitet

Ansatt, ekspert eller medlem av styrende og rådgivende organer i Forskningsrådet samt enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for Forskningsrådet, er i alle tilfelle inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse, eller treffe avgjørelse i en sak

- a) når han eller hun selv er part i saken
- b) når han eller hun er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nært som søsken
- c) når han eller hun er eller har vært gift eller partner med eller er forlovet med, eller er samboer med, eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part.
- d) når han eller hun er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte
- e) når han eller hun leder eller har en ledende stilling i, eller er medlem av styringsorgan eller bedriftsforsamling for en offentlig eller privat virksomhet, som er part i saken
- f) når han eller hun er, eller for mindre enn 3 år siden har vært, veileder for en part med sikte på doktorgrad

3.2 Inhabilitet etter skjønn

Ansatt, ekspert eller medlem av styrende og rådgivende organer i Forskningsrådet samt enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for Forskningsrådet, er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse, eller treffe avgjørelse i en sak når det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans eller hennes upartiskhet.

Ved vurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham eller henne selv eller noen som han eller hun har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Kommentar til 3.2:

I skjønnsvurderingen skal en særlig vurdere og vektlegge følgende:

- personlig interesse for utfallet av saken
- nært faglig samarbeid, herunder vurdere betydningen av samforfatterskap og veiledning
- nært vennskap
- personlig eller faglig motsetningsforhold
- personlig eierskap – aksjer e.l.

Fra veiledningen:

3. Generelt om habilitetsvurdering

Ved vurdering av habilitetsforhold vil det ofte være behov for å bruke skjønn. Ved vurdering av habilitet må følgende overordnede spørsmål stilles:

- Er det noen forhold i saken som kan svekke, eller kan antas å svekke, vedkommendes profesjonelle dømmekraft?
- Er det noen forhold i saken som kan svekke, eller kan antas å svekke, vedkommendes profesjonelle dømmekraft sett utenfra?
- Er vedkommendes opptreden egnet til å svekke tilliten til beslutningen?

Det skal legges vekt på muligheten for personlig fordel, tap eller ulempe som følge av utfallet av saken.

Nedenfor er det satt opp en oversikt over hvilke forhold som bør vurderes når man skal avgjøre om en person er inhabil.

Sjekkpunkter	Nærmere beskrivelse
a) Automatisk inhabilitet	Se bestemmelsene om automatisk inhabilitet
b) Nær personlig/faglig tilknytning	Nært personlig vennskap (det må være mer enn bare bekjentskap), faglig fellesskap, for eksempel samarbeid eller samforfatterskap av nyere dato etc. Både omfang og nærhet i tid er elementer i vurderingen av nærhet i samarbeid/-samforfatterskap (se kapittel 4.1 om faglig samarbeid). Ved vurdering av om nære personlige eller faglige forhold fører til inhabilitet, må det vurderes om avgjørelsen av den aktuelle saken har betydning for den man har et nært forhold til (jf. punkt c).
c) Mulighet for personlig vinning/tap/ulempe	For å bli inhabil skal man selv, eller noen man har et nært forhold til (punkt b), ha noen grad av personlig interesse av utfallet av en sak. I Forskningsrådet vil det normalt dreie seg

	<p>om utfallet av en prosjektbevilgningssak. Den personlige interessen kan være av faglig og/eller økonomisk art. For universitetsansatte kan egeninteressen ofte være av faglig art. Man kan ha en egeninteresse av at ens fagmiljø blir styrket, får økt anerkjennelse, eller får finansiert nytt utstyr, selv om man ikke selv er direkte involvert i det aktuelle prosjektet, fordi dette kan øke ens egne muligheter for fremtidig støtte. For en bedriftsansatt, spesielt fra en liten bedrift, kan egeninteressen være av økonomisk art, det kan trygge arbeidsplassen for alle om bedriften får en bevilgning. For ansatte ved forskningsinstitutter kan begge forhold være aktuelle, avhengig av instituttets størrelse og mangfold (se kapittel 5).</p>
<p>d) Andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til en beslutning hvis vedkommende deltar</p>	<p>Er det noen forhold som kan svekke, eller kan antas å svekke, den profesjonelle dømmekraften sett utenfra, for eksempel knyttet til kravet om forsvarlig saksbehandling, likebehandling eller saklighet? Kontrollspørsmålet må være: Hvordan tar dette seg ut utenfra? Det må være en vurdering som bygger på mer enn løse antagelser og spekulasjoner. Man må vurdere det slik at det er overveiende sannsynlig, at noen vil reise spørsmål ved en persons upartiskhet, og at dette vil svekke tilliten til den aktuelle beslutningen.</p>

Det er viktig at alle aktuelle momenter vurderes i hvert enkelt tilfelle. Hvis flere momenter gjør seg gjeldende samtidig, kan det lettere føre til inhabilitet.

4. Vurdering av inhabilitet etter skjønn

Når det ikke foreligger automatisk inhabilitet, er det viktig å vurdere inhabilitet ut fra reglene om skjønn. Det er ulike faktorer som må vurderes under denne kategorien. Vurderingstemaene er om det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til en beslutning dersom vedkommende deltar i saksbehandlingen. Det skal bl.a. legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære en mulighet for fordel, tap eller ulempe for vedkommende selv eller noen han eller hun har nær personlig tilknytning til.

Habilitetskravene kan bli noe strengere jo vanskeligere, viktigere og mer skjønnspreget en sak er, og også når den enkeltes mulighet for å påvirke den endelige avgjørelse i en sak er stor. Det er viktig at det ikke skapes tvil om vedkommendes tilknytning til saken eller partene.

Nedenfor drøftes en del typiske situasjoner som er aktuelle i Forskningsrådet

4.1 Nært faglig samarbeid, herunder samforfatterskap og veiledning

Den som har, eller inntil nylig har hatt, et nært faglig samarbeid med en person eller institusjon som er part i saken vil kunne bli inhabil fordi et nært faglig samarbeid kan påvirke evnen til upartisk vurdering.

Generelt skal det mye til for at samarbeid i tjeneste skal medføre inhabilitet. Det er først hvis samarbeidet er særlig nært og omfattende at det kan bli spørsmål om inhabilitet av den grunn alene.

Vanlig samarbeid i tjeneste og kontakt grunnet i arbeid innen samme fagfelt vil normalt ikke føre til inhabilitet. Forvaltningsloven åpner for en bred skjønnsmessig vurdering der det avgjørende er om det er konstatert et «særegent forhold» og om det er «egnet til å svekke tilliten» til upartisk vurdering. Forskning kan imidlertid ha særtrekk som skiller det fra annet samarbeid i tjeneste, fordi forskning er en mer personlig virksomhet.

Der kriteriene for rettmessig forfatterskap er oppfylt (jfr. definisjonen i etikkom.no) vil det foreligge et samarbeid, men det er ikke gitt at det medfører inhabilitet. Antall bidragsytere til en publikasjon, og rollen vedkommende har hatt, kan si noe om sannsynligheten for at samarbeidet er så nært at det vil medføre inhabilitet. Antall sampublikasjoner og utgivelseshyppigheten er også faktorer som må vurderes.

Samforfatterskap som ikke fyller vilkårene for rettmessig forfatterskap, vil ikke føre til inhabilitet med mindre det også foreligger samarbeid ut over samforfatterskapet som er av en slik karakter at det fører til inhabilitet.

- Redaktøransvar vil normalt ikke medføre inhabilitet.
- Ved rettmessig samforfatterskap som ligger nær 3 år tilbake i tid kan det være aktuelt å undersøke når samarbeidet fant sted, fordi det kan ha gått en tid før publikasjonen kom på trykk.

Veiledning

En person som har vært veileder for en part med sikte på doktorgrad for mer enn tre år siden (jf. bestemmelsenes punkt 3.1 f) må vurdere sin habilitet ut fra spørsmålene i de tre kulepunktene i kapittel 3 i veiledningen. Det samme gjelder for den som er, eller har vært, veileder for en part med sikte på andre eksamener enn doktorgrad.

5. Inhabilitet for ansatt ved samme institusjon (kollega-inhabilitet)

Når det gjelder kollegainhabilitet, kan både reglene om automatisk inhabilitet og inhabilitet etter skjønn komme til anvendelse.

Flere momenter må vurderes når en person skal være med på å fatte vedtak som gjelder søknader fra den institusjonen der vedkommende er ansatt.

- Hvilken posisjon har vedkommende i institusjonen?
  - Under ellers like forhold vil inhabilitet kunne oppstå oftere når vedkommende har en sentral posisjon i den virksomhet der vedkommende er ansatt.
- Eierrettigheter i form av aksjer eller lignende i den institusjonen hvor vedkommende er ansatt, må vurderes.
  - Høy stilling ved institusjonen kan medføre at selv en mindre aksjepost vil kunne utløse inhabilitet. Omvendt vil en stor aksjepost kunne bidra til å utløse inhabilitet også for en vanlig ansatt i vedkommende institusjon.

Vurdering av inhabilitet vil kunne påvirkes av hvilken sektor (universitetssektoren, instituttsektoren eller næringslivet) vedkommende er tilknyttet.

Under følger noen momenter som kan brukes ved habilitetsvurderingen basert på vedkommendes tilknytning til de ulike sektorene:

Universitetssektoren

Den som er rektor, dekan eller instituttleder vil være inhabil til å behandle søknader fra egen enhet i henhold til bestemmelsenes punkt 3.1 e). Det samme gjelder den som sitter i styret for universitetet, fakultetet eller instituttet.

Forsker/professor vil ofte kunne være inhabil for søknader der forskere fra egen forskergruppe, eller nære faglige samarbeidspartnere, er sentrale. Det at man kommer fra samme institutt, behøver ikke å medføre inhabilitet. Dette vil være avhengig av instituttets størrelse (antall forskere) og den faglige relasjonen mellom søker og vedkommende forsker/professor. Dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Instituttsektoren

Den som er leder, eller har ledende stilling, ved et institutt vil være inhabil i henhold til bestemmelsenes punkt 3.1.e). Det samme gjelder den som sitter i styret for instituttet.

Forsker-/professorstilling vil, på samme måte som for universitetssektoren, ofte kunne medføre inhabilitet for søknader der forskere fra egen forskergruppe eller nære faglige samarbeidspartnere er sentrale. I tillegg må det vurderes hvilken betydning det har for den ansatte at en søknad fra instituttet blir innvilget. I denne vurderingen må det legges særlig vekt på prosjektets betydning for instituttets økonomi og renommé.

Næringslivet

Den som er leder, eller har ledende stilling, i et selskap vil være inhabil i henhold til bestemmelsenes punkt 3.1.e). Det samme gjelder den som sitter i styret for selskapet.

Ansatte i et selskap som søker om forskningsmidler, vil, på samme måte som for universitets- og instituttsektoren, ofte kunne være inhabile for søknader der personer fra eget fagmiljø eller nære faglige samarbeidspartnere er sentrale. I tillegg må det vurderes hvilken betydning det har for de ansatte at en søknad fra selskapet blir innvilget. I denne vurderingen må det legges særlig vekt på prosjektets betydning for selskapets økonomi og renommé.

Sak PS-ENERTR 04 2025

Orienteringer

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for energi og transport	Rune Volla	Ingrid Anne Munz	1. <u>Tildelingsbrev Norges Forskningsråd 2025 - regjeringen.no</u>
Fra			2. <u>Revidert utlysingsplan for 2025</u>
Områdedirektør			
Eva Falleth			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar informasjonen til orientering.

Kort bakgrunn Administrasjonen orienterer om viktige nyhetssaker, beslutninger eller prosesser i Forskningsrådet av relevans for porteføljestyrets arbeid.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Saken fremmes til orientering.

Hovedpunkter **Tildelingsbrev for 2025**
 Porteføljen har bevilgninger fra fire departementer (ED, NFD, SD og KLD) i 2025. Forskningsrådet har ikke mottatt den endelige versjonen av alle tildelingsbrevene enda. Se vedlegg 1 for tildelingsbrevene som er klare. Hovedtrekk og betydningen for porteføljen blir gjennomgått i møtet. Tildelingsbrevene har medført endringer i utlysingsplanen for 2025.

Investeringsplanen for 2025-2027 ble godkjent av Forskningsrådets styre i Sak S 75/24. Styrets vedtak inneholdt en fullmakt til administrerende direktør til justering av investeringsplaner og budsjett. Tildelingsbrevene innebærer økning i budsjettene for 2025. Dette er til dels relatert til overgangen mellom netto og brutto budsjettering og til dels priskompensasjon. Revidert utlysingsplan er gitt i vedlegg 2. Kommentarer til noen av endringene er beskrevet under:

Temaområdene miljøvennlig energi, CO₂ håndtering, petroleum og havbunnsmineraler: Energidepartementets (ED) samlede tilsagnsramme over kap. 1850 post 73 i 2025 er 959 mill. kroner. Dette er 208 mill. kroner mer enn det som lå til grunn for vedtaket av investeringsplan i PS-møte 4/2024. Foreløpig tildelingsbrev fra ED sier følgende om fordelingen av tildelingsrammen:

Fordeling
Utlysinger innenfor energi, petroleum, CO₂-håndtering og havbunnsmineralutvinning . Innenfor tilsagnsrammen for 2025 er det lagt opp til følgende tentative fordeling mellom tema:
- energi (60 prosent)
- petroleum (25 prosent)
- CO ₂ -håndtering (10 prosent)
- utvinning av mineraler på havbunnen (5 prosent)

Tabell 1. Tabell fra foreløpig tildelingsbrev fra Energidepartementet for 2025

I den reviderte utlysingsplanen har den totale rammen fra ED blitt fordelt med de angitte prosentsatsene på de fire temaene. Dette gir størst endring for miljøvennlig energi, der økningen har blitt fordelt på vedtatte utlysninger i utlysingsplanen. Av hensyn til gjennomføring og stram tidsplan (tildelingsbrev er fortsatt ikke mottatt), har det ikke vært mulig å legge inn en ekstraordinær utlysning i planen. Det er også mindre endringer i

utlysningsplanen for miljøvennlig energi som følge av tildelingsbrev fra andre departementer. Fordelingen i Tabell 1 innebærer også en økning til CO2-håndtering, som ivaretas av programstyret for CLIMIT. Utlysingsnivået for petroleum lå allerede høyt, og her er ingen endringer foretatt. En KSP-S utlysning innenfor havbunnsmineraler var beskrevet i investeringsplanen, men ikke budsjettert. Utlysningen kan nå implementeres med søknadsfrist 4. juni.

Temaområde Transport: I tildelingsbrevet fra Samferdselsdepartementet (SD) er tilsagnsrammen for 2025 prisjustert med en økning på 6,4 mill. kroner. Økningen fordeles med 3,1 mill. kroner til miljøvennlig energi og 3,3 mill. kroner til transport.

Temaområde Maritim: I tildelingsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) er tilsagnsrammen for 2025 prisjustert, og 192,5 mill. kroner av tilsagnsrammen settes av til næringsrettet maritim forskning. Dette innebærer en økning på 22,5 mill. kroner i forhold til Investeringsplanen for 2025 som ble behandlet i fjor høst.

Norsk veikart for forskningsinfrastruktur

Forskningsrådet skal oppdatere Norsk veikart for forskningsinfrastruktur. Veikartet beskriver det strategiske grunnlaget for Forskningsrådets tenkning og prioriteringer omkring forskningsinfrastruktur og er sentralt i utvelgelsen av prosjekter ved tildelingene. Neste utlysning til Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur planlegges med søknadsfrist i november 2025. Arbeidet med veikartoppdateringen vil foregå vårsemesteret 2025 og vil blant annet omfatte analyse av det etablerte infrastrukturendskapet og hvordan dette bygger opp under forskningens behov og prioriteringer gitt i Forskningsrådets ulike porteføljepplaner. Porteføljestyrene vil i løpet av våren 2025 få mer informasjon om prosessen og vil få mulighet til å gi innspill på Forskningsrådets utkast til oppdatert veikart.

Sentre for forskningsdrevet innovasjon

30 av 96 søknader om senter for forskningsdrevet innovasjon ble kvalifisert for trinn 2 i søknadsprosessen. Søknadsfrist er 4. juni 2025. Mer informasjon [her](#).

Horisont Europa

Arbeidsprogram for 2025 er nær sluttforhandlet, og blir offentliggjort i april. Utlysningene innenfor energi, kraftsystem, transport og CO2-håndtering passer Norge bra, og mange miljøer er godt i gang med forberedelser. Arbeidsprogrammet (WP) for 2026-2027 er enda ikke påbegynt. Her er man på overordnet nivå med diskusjoner om hvordan prioritere, forenkle og å få enda flere land og søkermiljøer med i det felles prosjektarbeidet. Hydrogen-utlysningene for 2025 har felles frist i april, også her er flere norske søkerinitiativ i full gang. De som ønsker informasjon om WP 2026-2027-arbeidet, og/eller vil bidra med innspill, kan ta kontakt med Forskningsrådets NCP Energi, Marianne H. Aandahl mhaa@rcn.no

Vedlegg 1 sak PS-ENERTR 04 2025 Orienteringer
Revidert utlysingsplan

Utlysninger (fordelt på fellesutly Prioritering 2025 (stikkord))		Planlagt utlysning 2025 mill. kr.
Tematiske fellesutlysning -Forskerprosjekt for fornyelse		
- Miljøvennlig energi *	Sannhetskommisjonens rapport	10
- Petroleum	TBD	0
Tematiske fellesutlysning - Kompetanse og samarbeidsprosjekt – KSP-K		
- Miljøvennlig energi	Alle tema	220
- Petroleum	Alle tema	115
Tematisk fellesutlysning - Kompetanse og samarbeidsprosjekt – KSP-S		
- Miljøvennlig energi – KSP-S	Energiomstilling	70
- Miljøvennlig energi – KSP-S*	Arealer under press	20
- Miljøvennlig energi – KSP-S *	Samfunnsikkerhet	20
- Transport	TBD	0
- Petroleum*	Samfunnsikkerhet	20
- Maritim	KI-senter	100
- Havbunnsmineraler	Miljøkonsekvenser	48
Tematisk fellesutlysning - Nærings- og offentlig phd		
- Transport (nærings- og offentlig	Alle tema	10,5
- Maritim (nærings-phd)	Alle tema	6,5
Innovasjonsprosjekt – fellesutlysning og enkeltutlysninger*		
- Miljøvennlig energi (IPN)	Alle tema	230
- Transport (Pilot-T, IPO)	Alle tema	76,8
- Petroleum (IPN inkl. DEMO)	Alle tema	125
- Maritim (IPN)	Alle tema	115
Forskningsentre		
- Miljøvennlig energi - FME samfu	Energiomstilling og samfunn	0
- Transport 2050 - beslutningsstøtte for myndighetene		192
- Petroleum (PETROENTER)		0
Koordinerings- og støtteaktivitet		
- Maritim (Arrangementsstøtte)	Alle tema	1
Internasjonalt samarbeid og internasjonale fellesutlysninger		
- Miljøvennlig energi - CETP**	TBD	40
- Miljøvennlig energi – DUT**	Plussenergiområder	10
- Miljøvennlig energi - diverse bil: m.Era, Norden, etc.		15
- Petroleum - Brasil**	Alle tema	0
- Maritim - MarLEN**		10
<i>Sum (sumert i excel)</i>		
SUM		1455

* Fellesutlysninger med finansiering fra mange porteføljer der vedtaket fattes av ett av de deltakende Porteføljestyrene

** Internasjonale utlysninger med egne rutiner for bevilgningene

Sak PS-ENERTR 05 2025

Porteføljeplan for energi og transport

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for energi og transport	Rune Volla	Ingrid Anne Munz, Katrine Wyller, Sigurd Falch, Ellen-Kristin Raasok, Mia Sandviken	1. Utkast til porteføljeplan
Fra			
Områdedirektør			
Eva Falleth			

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak   *Porteføljestyret vedtar vedlagte utkast til porteføljeplan*

Kort bakgrunn	<p>Porteføljeplanen er det overordnede styringsdokumentet for hvert porteføljestyre og skal skape forutsigbarhet for søkere og finansierende departementer. Porteføljeplanen skal legge til rette for styring av porteføljen slik at mål, prioriteringer, investeringer og resultater kan ses i sammenheng. Årlige tiltak og investeringer kan tilpasses mål og resultatoppgåelse.</p> <p>Porteføljestyret har arbeidet med den nye porteføljeplanen i møte 4/24 og 5/24 (Sak PS ENERTR 40/2024 og 55/2024).</p> <p>Etter forrige porteføljestyremøte ble de viktigste kommentarene fra porteføljestyret innarbeidet. Utkastet ble sjekket opp mot malen som alle porteføljeplanene skal følge, for å «kalibrere» formuleringer og struktur. Det har deretter vært gjennomført et møte med de fire finansierende departementene og et åpent, digitalt innspillmøte. Ca. 37 eksterne personer deltok på innspillmøtet, og det kom totalt 11 innspill.</p>
Hvorfor saken fremmes til dette møtet	<p>Utkastet til porteføljeplan fremmes for vedtak i dette porteføljestyremøtet.</p>
Hovedpunkter	<p>Tilbakemeldingene fra møtene har i hovedsak vært positive, og det kom konstruktive forslag til endringer. En del av disse er innarbeidet i vedlagte dokument.</p> <p>Følgende endringer er foretatt som følge av ovenstående prosess:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delvis omstrukturering av dokumentet • Det er lagt til et mål • En prioritering har fått endring i ordlyd • Enkelte endringer i tiltak • Noen endringer i brødtekst
Forberedelse / prosess	<p>Administrasjonen har utviklet saken. Det har vært eksterne bidrag gjennom møtene. Det digitale innspillmøtet ble ledet av områdedirektør, og styreleder presenterte utkastet.</p>
Videre saksgang	<p>Den vedtatte porteføljeplanen blir behandlet sammen med porteføljeplanene for mat og bioressurser og hav og miljø, først av Forskningsrådets ledelse. Deretter skal planene godkjennes av Forskningsrådets styre 13. mars.</p>

Porteføljeplan

Gjelder fra april 2025

Energi og transport

Innhold

1	Utfordringer og muligheter	2
2	Om porteføljen	3
2.1	Porteføljens avgrensning	3
2.2	Finansiering	4
2.3	Utvikling av porteføljen.....	5
3	Mål for porteføljen	6
4	Porteføljestyrets prioriteringer og tiltak	7

Om porteføljestyring

Gjennom porteføljestyling skal Forskningsrådet utvikle sin totale prosjektportefølje strategisk og helhetlig for samlet sett å oppnå [målene som regjeringen har satt for Forskningsrådet](#), etterleve [vedtektene](#) og bidra til mål og prioriteringer i [Langtidsplan for forskning og høyere utdanning \(LTP\)](#). Porteføljestyrene skal, hver for seg og samlet, følge opp disse overordnede føringene og realisere Forskningsrådets [strategi](#) innenfor sine respektive porteføljeområder.

Porteføljeplanen er det overordnede styringsdokumentet for hvert porteføljestyre og skal skape forutsigbarhet for søkere og finansierende departementer. Planen er gyldig inntil det er behov for oppdatering.

Porteføljeplanen iverksettes gjennom en investeringsplan som oppdateres årlig med utgangspunkt i en analyse basert på tilgjengelig statistikk om porteføljen og øvrig nasjonal og internasjonal FoU-innsats. Investeringsplanen viser hvordan porteføljestyret vil prioritere sine tilgjengelige midler til ulike utlysninger og andre aktiviteter. De samlede føringene i tildelingsbrev fra departementene ivaretas i investeringsplanene og gjennom andre tiltak. Porteføljeanalysen vil også ligge til grunn for porteføljerapporten, som er porteføljestyrets årlige rapport til Forskningsrådets styre om sin aktivitet og porteføljens måloppnåelse. Analysen er også viktig for å vurdere porteføljens måloppnåelse, gi innspill til Forskningsrådets budsjettforslag og bidra til Forskningsrådets årsrapport.

1 Utfordringer og muligheter

Forskningsrådets portefølje for energi og transport skal bidra til et bærekraftig og fremtidsrettet lavutslippssamfunn med nok fornybar energi på rett sted til rett tid og riktig pris, trygge og robuste land- og havbaserte transportløsninger, en bærekraftig utnyttelse av naturressurser og et konkurransedyktig næringsliv.

Porteføljen vil være sentral i omstillingen av samfunnet for å nå [Norges klimamål](#) samtidig som forpliktelsene i [Naturavtalen](#) ivaretas. Forskning og innovasjon for å utvikle teknologi og nye løsninger som bidrar til grønn konkurransekraft er viktig. I en verden i rask endring både sikkerhets- og handelspolitisk, er utnyttelse av og tilgang til norske ressurser og muligheter, riktig priset energi, og godt utviklede transporttjenester viktig i porteføljen. Digital omstilling med fokus på utnyttelse og

konsekvenser av kunstig intelligens og tiltak for å gjøre systemene sikrere og mindre sårbare vil også være sentralt.

Porteføljen ivaretar hovedsakelig temaer innenfor prioriteringene Hav og kyst og Klima, miljø og energi i regjeringens "Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032" (LTP). I tillegg er Energi2050 fra 2026 (tentativt navn), [Maritim21](#), [Transport21](#) og [Nasjonal transportplan](#) viktig for porteføljeplanen. Inntil Energi2050-strategien foreligger fra Energidepartementet gjelder [Energi21](#)- og [OG21](#)-strategiene.

LTP prioriteringen Klima, miljø og energi peker på at behovet for raske og kraftige utslippsreduksjoner, mer ren energi og bedre ressursutnyttelse krever at vi utvikler og tar i bruk et bredt spekter av tiltak og teknologier som er økonomisk, sosialt og miljømessig bærekraftige i alle sektorer. Dette fordrer stor endringsvilje i både næringsliv, offentlige aktører og hos befolkningen generelt. For å sikre at samfunnet foretar gode prioriteringer, er det behov for helhetlige analyser av kostnader, konsekvenser og behov for tiltak og virkemidler, og vi trenger kunnskap om hvordan omstillingen skal skje på en sosialt inkluderende og rettferdig måte. Omstillingen krever dessuten sektorovergrepene kunnskap og løsninger som legger vekt på sirkularitet og sikker tilgang til kritiske råmaterialer.

Økte verdier og sameksistens mellom næringene i hav- og kystområdene, samt god forvaltning av ressurser er viktige perspektiver for LTP prioriteringen Hav og kyst. Petroleumsvirksomheten på norsk sokkel skaper store verdier for det norske samfunnet, bidrar betydelig til europeisk forsyningsikkerhet av energi og har store forskningsbehov for omstilling til lavutslippssamfunnet. Maritim sektor har også betydelige forskningsbehov for å oppfylle kravene til reduksjon av klimagassutslipp, økt bruk av kunstig intelligens og andre digitale løsninger, samt for å sikre at sektoren er robust og motstandsdyktig mot fremtidige utfordringer og trusler. Samtidig vokser nye havnæringer fram. Dette skaper muligheter for kompetanseoverføring og samarbeid om felles forskningsbehov.

2 Om porteføljen

2.1 Porteføljens avgrensning

Forskningsrådets portefølje består av aktive prosjekter som Forskningsrådet finansierer, prosjekter med norsk deltakelse som har midler fra EUs rammeprogram for forskning og innovasjon eller fra andre finansieringskilder som Forskningsrådet har ansvar for å mobilisere søkere til, herunder SkatteFUNN. Forskningsrådet kategoriserer prosjekter langs ulike dimensjoner og som ligger til grunn for inndelingen av prosjekter i 11 porteføljer. Porteføljene kan overlappes hverandre ettersom ett prosjekt kan ha flere formål og dermed inngå i flere porteføljer. Porteføljen for Energi og transport omfatter forskning og innovasjon i fem områder:

1. *Energi og lavutslipp* omfatter produksjon og bruk av energi.
2. *Petroleum* omfatter olje- og gassvirksomhet.
3. *Maritim* omfatter skip, fartøy og maritim teknologi
4. *Transport* omfatter alle transportformene på vei, bane, sjø og luft.
5. *Havbunnsmineraler* omfatter en mulig framtidig utvinning av mineraler på havbunnen.

Porteføljen dekker for alle fag og teknologier som bygger opp under målene for denne porteføljen. Hovedvekten er på teknologi, matematikk, naturvitenskap og samfunnsvitenskap. Det er også innslag

av humaniora, juridiske-, helse- og landbruksfag. Porteføljen har betydelig innslag av tverrfaglige prosjekter og sentre.

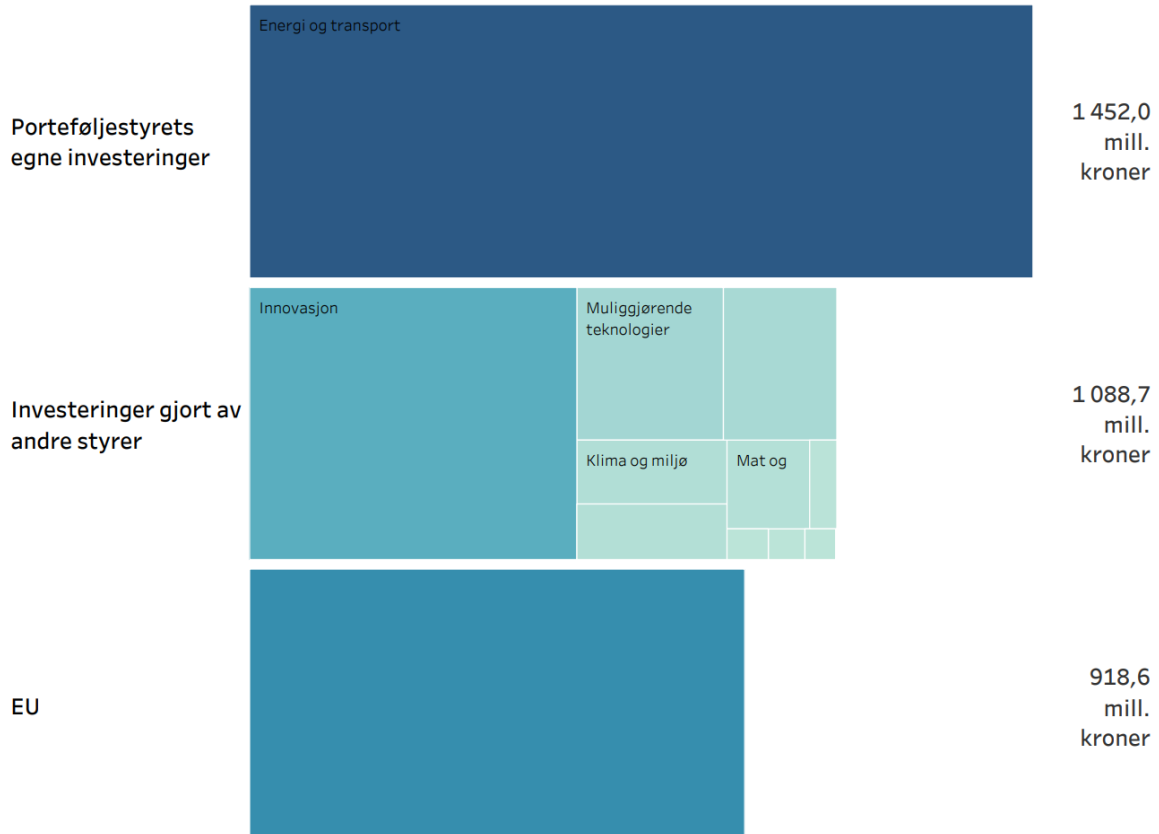
Porteføljen dekker alle bransjer, næringer og samfunnssektorer knyttet til energi og transport. Porteføljen forvalter forskning og innovasjon innenfor store næringsområder i Norge, inkludert energi, petroleums- og mineralressurser på norsk sokkel, maritim, transport og samferdsel. Videre er energibruk og avkarbonisering i industri og bygg og anlegg omfattet.

Den samlede aktiviteten i porteføljen dekker strategisk grunnforskning, kunnskap- og kompetansebygging, anvendt forskning, teknologiutvikling og pilotering av ny teknologi. Hovedtyngden av aktiviteten er per i dag på anvendt forskning.

Porteføljen omfatter deltakelse i EU-finansierte prosjekter, deltagelse i bilaterale internasjonale utlysninger, blant annet med Panorama-land og gjennom strategisk arbeid blant annet i IEA (International Energy Agency) og ved deltakelse i Mission Innovation. En stor andel av den nasjonale prosjektporteføljen med forskningsmiljøene i førerretet omfatter internasjonalt samarbeid.

2.2 Finansiering

Porteføljen for Energi og transport var i 2023 på totalt om lag 3,5 milliarder kroner, som vist i figur 1. Av dette utgjorde den målrettede innsatsen fra porteføljestyret ca. 42 % og finansieringen fra øvrige porteføljestyre ca. 31 %. Finansieringen fra EUs rammeprogram utgjør ca. 27 %.

Figur 1. Finansieringskilder til prosjektene i porteføljen i 2023 (uten grunnbevilgninger).

I 2025 vil Energidepartementet (ED), Nærings- og fiskeridepartementet (NFD), Klima- og miljødepartementet (KLD) og Samferdselsdepartementet (SD) finansiere temaområdene i porteføljen. I 2024 har porteføljen hatt finansiering fra Kunnskapsdepartementet (KD), men disse midlene trappes ned i 2025. Omfanget og hvilke føringer departementene legger, er beskrevet i tildelingsbrev¹ og vil variere fra år til år. 21- strategiene er viktige flerårige styringssignaler for flere av departementene.

Gjennom SkatteFUNN kan bedrifter søke skattefradrag for 19 prosent av kostnadene til FoU-prosjekter. Ved utgangen av 2023 var det 4829 aktive prosjekter i SkatteFUNN. Finansdepartementet estimerte et skattefradrag for disse på 3,2 mrd. kroner for 2023. Prosjektene er ikke direkte koblet til Forskningsrådets porteføljer, men er merket med et anvendelsesområde som viser til hvilken bransje eller næring prosjektet antas å være mest relevant for.

2.3 Utvikling av porteføljen

Porteføljestyret gir råd til Forskningsrådets styre i strategiske saker som budsjettinnspill, strategier, relevante høringer og andre områder som er av betydning for porteføljens utvikling og status

Porteføljestyret skal også se egne investeringer i lys av de samlede investeringene i porteføljen og basere sine valg på den årlige porteføljeanalysen, andre relevante kunnskapsgrunnlag og føringer fra departementene i tildelingsbrev. Porteføljestyret vil også utvikle det internasjonale samarbeidet, og se samspillet mellom nasjonal og internasjonal innsats.

Energi- og transportsystemene er kritisk infrastruktur i samfunnet som til enhver tid må være robust, sikker og fleksibel. Energiomstillingen vil innebære en stor teknologisk og samfunnsmessig transformasjon med utvikling av mange enkeltstående teknologier, systemløsninger og reguleringer som ivaretar helheten til porteføljens anvendelsesområder.

Den økonomiske bærekraften er en forutsetning for at forskningsresultater skal bli tatt i bruk. Ny teknologi må være kostnadseffektiv og lønnsom. Det er en intensjon om økt verdiskaping som kan sikre norske arbeidsplasser i nytt og eksisterende næringsliv. Likeledes er kunnskapsbasert innovasjon og utvikling av offentlig sektor viktig for samfunnet.

Omstillingen av energi- og transportsystemene må skje gjennom bærekraftig forvaltning og bruk av naturen. Porteføljen skal bidra til kunnskap om årsakene til og tiltak for redusert nedbygging og forringelse av natur relatert til energi- og transportinfrastruktur. Omstillingen griper inn i folks hverdag og kan gi uønskede fordelings effekter. Omstillingen må være kunnskapsbasert, rettferdig og demokratisk og gjennomføres på en sosialt inkluderende måte.

Energi og lavutslipp. Forskningen innenfor energi og lavutslipp skal støtte en langsiktig og bærekraftig utvikling av energisystemet, bidra til at vi har nok riktig priset fornybar energi på rett sted til rett tid og at vi bruker energi effektivt. Temaområdet omfatter forskning på energiomstilling og virkninger for samfunn, klima og natur. Det omfatter hele verdikjeden for produksjon av elektrisitet og varme fra fornybare energikilder som vann- og vindkraft, sol-, hav-, bio og geotermisk energi. Temaområdet omfatter også ulike typer infrastrukturer for energidistribusjon. Det omfatter alle former for energibruk som vesentlig påvirker energisystemet; i bygg, anlegg, bebygde områder, i transport, i digitale prosesser, samt i bruk og avkarbonisering av industriprosesser. Det omfatter også utvikling av hele verdikjeden for hydrogenbaserte energibærere, batterier og biodrivstoff, samt CO₂-fangst,

---

¹[Tildelingsbrev fra departementene \(forskingsradet.no\)](https://www.forskingsradet.no)

transport og lagring. Når det gjelder kjernekraft, har Regjeringen satt ned et offentlig utvalg som utreder dette som mulig kraftkilde i Norge. Forskning på ulike sider ved bruk av kjernekraft i Norge vil eventuelt tas inn i porteføljen avhengig av resultatene av den politiske behandlingen av Kjernekraftutvalgets utredning.

Petroleum. Porteføljestyrets prioriteringer og tiltak vil være rettet mot problemstillinger knyttet til petroleumsvirksomheten i åpne områder på norsk kontinentalsokkel. Forskning, teknologiutvikling og demonstrasjon skal bidra til større verdiskaping og sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av petroleumssressursene i et lavutslippssamfunn, samt utvikle kunnskapsgrunnet om sikkerhet, sikring, arbeidsmiljø, arbeidshelse og risikoforhold i petroleumsnæringen. Temaer i porteføljen omhandler reduksjon av klimagasser, energieffektivisering og miljø; undergrunnsforståelse; boring, komplettering, intervensjon og permanent avstengning av brønner (P&A); produksjon, prosessering og transport; storulykker og arbeidsmiljø.

Maritim. Porteføljestyrets prioriteringer og tiltak vil være rettet mot å støtte forskning, utvikling og innovasjon som bidrar til bærekraftig vekst og verdiskaping, økt konkuranseevne og eksport fra maritim næring. Dette omfatter ny kompetanse og innovasjoner innenfor temaområdene: Digitalisering av maritim næring; Grønn skipsfart; Sikkerhet til havs. Porteføljestyret vil prioritere prosjekter som involverer bred deltakelse fra ulike aktører i den maritime verdikjeden, inkludert forskningssamarbeid mellom rederier, havner og vareiere.

Transport. Fremtidens mobilitets- og transportsystem skal være rettferdig og tilgjengelig for alle, samtidig som det er sømløst og integrert. Forskingen innenfor transport skal støtte at ressursene utnyttes på en best mulig måte, uten at det oppstår uakseptable negative konsekvenser for natur, miljø og arealbruk. Porteføljestyrets prioriteringer og tiltak vil være rettet mot fire tematiske områder: Bevegelsesfrihet; Klima og miljø; Transportsikkerhet og et robust transportsystem og Verdiskaping og konkurransekraft.

Havbunnsmineraler er en ny satsing om mulig framtidig utvinning av havbunnsmineraler, der prioriteringer og tiltak vil være knyttet til relevante ressurser på norsk sokkel.

Ansvarsområdet til porteføljestyret har grenseflater mot andre porteføljestyre og vil samarbeide om disse. Porteføljestyret vil videreføre samarbeidet med Innovasjon Norge, Enova, Siva og Gassnova om Grønn vekst og relevant internasjonalt samarbeid.

3 Mål for porteføljen

Porteføljen har fem mål. Mål 1 og 2 er rettet mot de samfunnseffekter som ønskes, der målene først nås etter gjennomføring av prosjektene og etter at resultatene er tatt i bruk. Effektstudier og lignende kunnskapsoppsummeringer vil være viktig metodikk for å vurdere måloppnåelse. Mål 3, 4 og 5 er i større grad rettet mot resultater knyttet til indikatorer i Forskningsrådet.

Mål 1: Porteføljen skal bidra til framtidens energi- og transportsystemer

Måloppnåelse vil blant annet bli vurdert på at energisystemet effektivt håndterer uregulert og distribuert energiproduksjon og nye energi- og effektbruksmønstre og at det ivaretar forsyningssikkerhet, bærekraftig utnyttelse av naturressurser og digitale muligheter og utfordringer, inkludert sårbarhet.

Måloppnåelse vil også bli vurdert på at vi har et utslippsfritt transportsystem som er tett knyttet til energisystemet og at mobilitets- og transportsystemet er tilgjengelig for alle, samtidig som det er sømløst, integrert og utnytter ressursene på en best mulig måte.

Mål 2: Porteføljen skal bidra til kunnskapsbasert og rettferdig omstilling, og bærekraftige løsninger for klima, natur og samfunn

Måloppnåelse vil bli vurdert på basis av blant annet forskningens bidrag til oppnåelse av Naturavtalen og Norges klimamål for 2030 og 2050, inkludert ivaretagelse av natur og økosystemer og ressursutnyttelse uten unødvendig tap av naturressurser eller energi.

Måloppnåelse vil også bli vurdert på endring i adferd, kultur og holdninger og porteføljens bidrag til endringer i offentlige prosesser for planlegging, involvering, rettferdighet og demokrati relatert til omstilling av energi- og transportsystemene. Dette omfatter også porteføljens bidrag til kunnskapsunderlag for reguleringer, lovverk og politikk.

Mål 3: Porteføljen skal bidra til økt verdiskaping innenfor energi og transport

Indikatorer vil bli knyttet opp mot verdiskaping i næringslivet, industrialiseringsløp og merverdien av den offentlige finansieringen for å sikre at porteføljen utløser innovasjon og forsterker næringslivets FoU-innsats.

Mål 4: Porteføljen skal styrke forskningskvaliteten og flytte forskningsfronten innenfor energi og transport

Indikatorer vil bli knyttet til kvalitet av forskningen, kompetanseutvikling, samarbeid mellom forskere og brukere av forskningen og norske fagmiljøers gjennomslag i internasjonale utlysninger.

Mål 5: Kunnskap, kompetanse og teknologi i porteføljen skal deles og tas i bruk.

Indikatorer vil bli knyttet opp mot tilgjengelighet av forskningsdata og resultater, allmenrettet formidling og relevans for brukere av forskningen.

4 Porteføljestyrets prioriteringer og tiltak

Porteføljestyrets mål, prioriteringer og tiltak gir føringer for porteføljestyrets egne fremtidige investeringer. Hver prioritering kan være relevant for flere mål og temaområder. Forskningsrådet har også en rekke policydokumenter og handlingsplaner som utfyller Forskningsrådets strategi, knyttet til blant annet etikk og samfunnsansvar, kjønnsbalanse og mangfold, rekruttering og internasjonalt samarbeid (se Forskningsrådets [nettsider for forskningspolitikk og strategier](#)).

Porteføljestyret vil prioritere godt samspill mellom nasjonal og internasjonal forskningsinnsats.

Porteføljestyret vil stimulere til internasjonalt samarbeid og til enhver tid vurdere balansen mellom nasjonale og internasjonale utlysninger. Den internasjonale forskningsagendaen påvirker ofte de nasjonale prioriteringene. Porteføljestyret vil vurdere om nasjonale utlysninger skal medvirke til arbeidsdeling eller forsterking av områder som lyses ut i EUs rammeprogram, og hvilke partnerskap og andre internasjonale utlysninger porteføljen skal investere i. Det er særskilt viktig at de nasjonale utlysningene ivaretar behov som ikke dekkes i tilstrekkelig grad gjennom internasjonale utlysninger, eksempelvis forskerrekruttering.

Tiltak:

- bidra med innspill på innretning og mobilisering til utlysninger i EUs rammeprogram
- delta i relevante partnerskap og internasjonale fellesutlysninger
- inkludere internasjonalt samarbeid i egne utlysninger, der det er relevant

Porteføljestyret vil prioritere forskningskvalitet, samt kompetansebygging og forskerrekruttering som er tilpasset sektorenes behov

Samarbeid mellom forskere og brukere av forskningen, næringsliv, offentlig sektor eller andre, gir gode muligheter til nye ideer, styrket forskningskvalitet og relevans av forskningen. Det er behov for både forskningssentre med langsiktighet, bredde og synlighet og mindre og kortere samarbeidsprosjekter. Deler av porteføljen vil dessuten ha behov for strategisk grunnleggende forskning uten medvirkning fra brukere.

Velfungerende samarbeidsarenaer er viktig for kompetansebygging og forskerrekruttering. Energi og transportsektorene har stort behov for ny kompetanse og rekruttering av forskere.

Forskerrekruttering og langsiktig kompetansebygging vil derfor inngå som en del av prioriteringen.

Tilgang til forskningsinfrastruktur i verdensklasse og data gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid er et avgjørende verktøy for forskningskvalitet. Dette dreier seg blant annet om svært kostbart vitenskapelig utstyr, databaser og tungregningsressurser. Tilgang på data er også en viktig forutsetning for god forskningskvalitet.

Tiltak:

- investere i forskningssamarbeid mellom forskningsorganisasjoner, næringsliv og andre brukere av forskningen
- investere i forskerrekruttering innenfor områder med identifisert rekrutteringsbehov
- legge til rette for at forskningen kan være fleksibel og dynamisk i en verden i endring
- målrette utlysninger mot områder med behov for grunnforskning eller uavhengighet
- bidra til oppfølging av fagevalueringer på fagområder som er sentrale i porteføljen
- bidra til strategisk utvikling av Norsk veikart for forskningsinfrastruktur

Porteføljestyret vil prioritere bærekraftig forskningsbasert innovasjon

Forskningsbasert innovasjon er viktig for framtidig verdiskaping i næringslivet. De offentlige midlene skal være utløsende for prosjektene næringslivet søker støtte til, og det kreves betydelig privat finansiering i prosjektene. Porteføljestyrets tiltak vil bidra til utvikling av teknologier med forskjellig modenhetsnivå (TRL skala). Støtte til pilotering og demonstrasjon for å teste at ny teknologi kan ha avgjørende betydning for markedsintroduksjon. Viktige innovasjoner framkommer også fra samarbeidsforskning, spesielt i forskningssentrene. Prosjekter som mottar støtte, skal ha en plass på veien mot Norges forpliktelser under Parisavtalen og lavutslippssamfunnet i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling og skal ikke være til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen.

Tiltak:

- investere i forsknings- og utviklingsprosjekter i næringslivet
- investere i pilotering og demonstrasjon av ny teknologi i næringslivet
- samarbeide med andre aktører i det offentlige virkemiddelapparatet

- følge opp forskningssentre med fokus på innovasjon og bruk av forskningsresultater

Porteføljestyret vil prioritere tiltak som bidrar til at forskningsresultatene blir tatt i bruk

Forskningen må være relevant for de som skal ta forskningsresultatene i bruk og om tilgjengelighet og formidling av forskningen. [Forskningsrådets krav, retningslinjer og veiledere om åpen forskning](#) er viktig for tilgjengelighet av forskningsresultatene. Formidling må skje både fra prosjektene som utfører forskningen og gjennom kunnskapsoppsummeringer og møteplasser.

Tiltak:

- vektlegge åpenhet om forskningsresultater i tråd med Forskningsrådets policy
- formidle forskningsresultater, virkninger og effekter fra porteføljen
- gjennomføre kunnskapsoppsummeringer på utvalgte områder

Porteføljestyret vil prioritere sektorovergrepene forskning og innovasjon

Samspill mellom ulike aktører og sektorer er avgjørende for omstillingen av samfunnet. Det er behov for å styrke den sektorovergrepene forskningen og det tverrsektorielle samarbeidet, blant annet for å muliggjøre skalering av nye løsninger og å se utviklingen av enkeltstående teknologier i en større sammenheng. Det er nødvendig med mer samhandling og systemintegrasjon mellom de ulike delene av energi- og transportsektorene, også med andre porteføljer. Videre er det behov for mer tverrfaglig og sektorovergrepene forskning som bidrar til effektive og rettferdige prosesser i utvikling av energi- og transportsektoren.

Tiltak:

- samarbeide med andre porteføljestyre om tiltak i relevante grenseflater og sektorovergrepene tematikk, som naturmangfold, arealbruk, samfunnsikkerhet og beredskap.
- prioritere tverrfaglig og sektorovergrepene tematikk i egne utlysninger
- stimulere til humanistiske perspektiver på forskningen innenfor porteføljen
- stimulere til kunnskapsoverføring og bruk av kompetanse på tvers av sektorene

Sak PS-ENERTR 06 2025

Rapportering til Styret

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for energi og transport	Rune Volla	Ingrid Anne Munz	1. Utkast til rapport (U.off, jf. offl. § 14)

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak Saken omhandler intern rapportering fra porteføljestyret til Forskningsrådets styre.
Porteføljestyret vedtar vedlagte utkast til rapport.

Kort bakgrunn Dette er en rapportering fra porteføljestyret til Styret. Rapporten skal være kortfattet (inntil 2 sider) og vise hva porteføljestyret har oppnådd i løpet av året som har gått. Porteføljestyret skal rapportere på porteføljeplanen og investeringsplanen, og bygge dette på porteføljeanalysen, inkludert føringer fra departementene. Rapporten skal omfatte hovedessensen av hva som er oppnådd.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Frist for ferdige rapporter er satt til 18. februar.

Hovedpunkter Utkast til rapport er vedlagt. Rapporten skal gi en faktabasert oppsummering av porteføljestyrets arbeid i 2024, og en vurdering av måloppnåelse og gjennomføring. Videre skal rapporten redegjøre for hvordan porteføljestyret har fulgt opp Forskningsrådets strategi og hvilke forventninger porteføljestyret har til resultater og virkninger på sikt.

Vi ber porteføljestyret om å ta stilling til

- Vurderingene av måloppnåelse og gjennomføring
- Oppfølging av Forskningsrådets strategi
- Forventninger til resultater og virkninger

Forberedelse / prosess Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang Rapportene fra porteføljestyrene skal legges fram samlet for Forskningsrådets styre i mars.

Sak PS-ENERTR 07 2025

Forskningsrådets finansieringsordninger

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for energi og transport	Rune Volla	Ingrid Anne Munz, Katrine Wyller	1. Oversikt over søknadstyper

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Saken gir en orientering om Forskningsrådets forskningsfinansiering, og omfatter informasjon om de mest aktuelle søknadstypene for porteføljen.

Porteføljestyret tar informasjonen til orientering.

Kort bakgrunn

Saken følger opp porteføljestyrets vedtak i sak PS-ENERTR 44 2024:

«Porteføljestyret ønsker ved en senere anledning en diskusjon av bruk av ulike søknadstyper langs hele innovasjonskjeden fra forskerprosjekt til demonstrasjon/pilotering sett i lys av målene for porteføljen.»

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Saken fremmes for å gi porteføljestyret en felles forståelse av finansieringsordningene og hvordan de kan benyttes for å følge opp prioriteringer og tiltak i utkast til ny porteføljepåplanen.

Hovedpunkter

Forskningsrådets forskningsfinansiering

Oversikt over Forskningsrådets muligheter til forskningsfinansiering finnes på [hjemmesidene](#). Vi vil presentere de mest aktuelle søknadstypene for porteføljen, mhp mål for søknadstypen, hvem som kan søke og sentrale krav og føringer.

Det er ulike finansieringsordninger for hhv [forskningsorganisasjoner](#), [næringsliv](#) og [offentlig sektor](#). Porteføljen har et anvendt tyngdepunkt, der samarbeidet mellom forskningssektor og næringsliv er sentralt for alle temaområdene. Offentlig sektor har også en viktig rolle innenfor deler av porteføljen.

Tabellen under viser et utvalg av muligheter for de forskjellige sektorene som er mye brukt i portefølje for energi og transport per i dag eller spesielt relevant for porteføljen. Flere detaljer om de ulike søknadstypene er oppsummert i vedlegg 1. Veiledning til søkerne om bruk av ordningene er gitt [her](#).

Sektor	Søknadstype
Forskningsorganisasjoner	Forskerprosjekt Kompetansebyggende prosjekt for næringslivet Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv Forskningsssentre (eksempelvis SFI , FME og PETROSENTER)
Næringsliv	Skattefunn Innovasjonsprosjekt i næringslivet Næringsphd Pilot-E Grønn plattform

Offentlig sektor	<u>Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor</u> <u>Offentlig sektor-ph.d</u>
------------------	---

Med unntak av forskerprosjekt, inneholder de fleste søknadstypene krav til samarbeid, ofte sektorovergrepene. Samarbeidet skal i de aller fleste tilfellene være definert som *faktisk samarbeid*¹. Dette er en viktig avklaring for hvordan rollene i prosjektene skal fungere.

Støtte til "foretak" utgjør statsstøtte². Utlysninger for næringslivet og offentlig sektor vil inneholde statsstøtte. Enkelte av utlysningene for forskningsorganisasjoner vil også ha mulighet for statsstøtte. Samarbeidet mellom sektorene kan dermed settes opp på forskjellige måter, og velges ut fra hensikt og aktørbilde.

Oppfølging av prioriteringer og tiltak i den nye porteføljeplanen

Finansieringsordningene, gjennomgått over, er spesielt aktuelle for tiltakene under følgende prioriteringer i utkastet til ny porteføljeplan:

- Porteføljestyret vil prioritere forskningskvalitet, samt kompetansebygging og forskerrekuttering som er tilpasset sektorenes behov
- Porteføljestyret vil prioritere bærekraftig forskningsbasert innovasjon

De kommer også til anvendelse under de andre prioriteringene. De fleste av tiltakene kan løses på flere forskjellige måter, der flere finansieringsordninger kan gi lignende effekt. Samspillet mellom dem vil også ha stor betydning for porteføljens samlede måloppnåelse.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang

Saken er et viktig kunnskapsgrunnlag for investeringer, og ses i sammenheng med utvikling av porteføljeanalyse og det videre arbeidet med investeringsplan.

---

¹ Samarbeid mellom minst to uavhengige parter for å utveksle kunnskap eller teknologi eller for å nå et felles mål på grunnlag av arbeidsdeling, der partene i fellesskap definerer omfanget av samarbeidsprosjektet, bidrar til dets gjennomføring og deler risikoer og resultater. En eller flere parter kan bære alle kostnadene ved prosjektet og dermed frita andre parter for finansiell risiko. Oppdragsforskning og yting av forskningstjenester anses ikke som en form for samarbeid.

² Med foretak menes i denne sammenheng enhver aktør som driver økonomisk aktivitet ved å tilby varer og/eller tjenester i et marked.

Sak PS ENERTR 07 2025 Vedlegg 2 Forskningsrådets søknadstyper - utvalg

Søknadstype	Hvem kan søke	Formål	Statsstøtte	Krav til partnere eller FoU-leverandør	Krav til egeninnsats eller kontantbidrag fra søker eller partnere	Resultatene fra prosjektet
Forskerprosjekt for fornyelse (tematisk), Forskerprosjekt for erfarne forskere (FRIPRO), Forskerprosjekt for tidlig karriere, Stort tverrfaglig Forskerprosjekt, Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet (FRIPRO) - FP	Forsknings-organisasjoner	Skal fremme fornyelse og utvikling i forskningen innenfor alle fag og tematiske områder. Prosjektene skal bidra til viktig ny innsikt i den internasjonale kunnskapsfronten. Det finnes ulike varianter som er innrettet for å nå forskere innen ulike temaområder, i ulike stadier av karrieren, eller fremme grensesprengende forskning og internasjonalisering.	Nei	Nei, kun forsknings-aktører kan være partnere	nei	Forskningsrådet stiller krav om full og umiddelbar åpen tilgang (Open Access) for vitenskapelige artikler.
Kompetanseprosjekt for næringslivet – KSP-K	Forsknings-organisasjoner	Skal stimulere forsknings-organisasjoner til å samarbeide med næringslivet for å bygge kunnskap som næringslivet og samfunnet trenger for å løse store samfunns- og næringsutfordringer.	Nei	Ja, minimum to næringslivsaktører må være partnere og bidra med kontantfinansiering av prosjektene.	Ja, Forskningsrådets støtte er maks 4 ganger kontantbidrag fra norsk næringsliv	Open Access. Ikke oppdragsforskning, krav om bred spredning av resultatene. Eventuelle immaterielle rettigheter fordeles forholdsmessig i forhold til deltagerens bidrag.
Samarbeidsprosjekt – KSP-S	Forsknings-organisasjoner	Skal stimulere forskningsorganisasjoner til å samarbeide med relevante samfunns- og næringsaktører for å utvikle ny kunnskap og bygge forskningskompetanse	Ja	Ja, minst to relevante samfunns- eller næringsaktører som bidrar med kompetanse og erfaring, og som sikrer at prosjektet og dets målsetning treffer reelle	Ja, minst 10 prosent av prosjektets total-kostnader skal ligge hos samarbeidspartnerne som ikke er forsknings-organisasjoner.	Open Access. Ikke oppdragsforskning. I søknaden skal det beskrives hvordan kompetansen som bygges opp i prosjektet kan komme større brukergrupper til

Sak PS ENERTR 07 2025 Vedlegg 2 Forskningsrådets søknadstyper - utvalg

		som er nødvendig for å møte viktige samfunnsutfordringer.		utfordringer i samfunnet og/eller næringslivet.		nytte. Partnerne avtaler fordeling av rettigheter til resultatene som genereres i prosjektet.
Innovasjonsprosjekt i næringslivet	Næringsliv	Skal støtte bedrifter som sammen med partnere ønsker å gjennomføre et prosjekt som omfatter forskningsbasert innovasjon og/eller som skal demonstrere ny teknologi.	Ja	Ja, minst én uavhengig samarbeidspartner (norsk bedrift) eller kjøpe inn oppdragsforskning fra minst én FoU-leverandør.	Ja, minst 50 % egenfinansiering, samt følger statsstøtteregelverket der det gir ytterligere begrensninger. Ingen samarbeidsbonus.	Så åpent som mulig, så lukket som nødvendig - riktig balanse mellom kravet om å offentliggjøre resultater og ta hensyn til opphavsrett og immaterielle rettigheter.
Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor	Offentlig sektor	Skal bidra til at offentlig sektor innoverer tjenester, infrastruktur og forvaltning på en bærekraftig, systematisk og effektiv måte. Prosjektene skal ta utgangspunkt i behov og utfordringer og inngå i den offentlige virksomhetens planer for utvikling.	Ja	Prosjektet skal gjennomføres i et faktisk samarbeid mellom den offentlige prosjekteieren, FoU-miljøer og andre relevante aktører.	Når prosjektansvarlig er fra kommunal sektor, er maksimal støtte 75 prosent av de totale godkjente prosjektkostnadene. For statlige virksomheter, er maksimal støtte 50 prosent.	Ikke oppdragsforskning,
Nærings phd	Næringsliv	Bidra til å øke forskningsinnsatsen og den langsiktige kompetansebyggingen i bredden av norsk næringsliv gjennom rekruttering av doktorgradskandidater.	Ja	Samarbeid mellom prosjektansvarlig bedrift (evt. flere bedrifter) og en gradsgivende institusjon.	Maksimalt 50 prosent av faktiske kostnader knyttet til stipendiatstillingen, veileder og driftskostnader.	Open Access.
Pilot-E, Pilot-T, Grønn plattform	Næringsliv (for Grønn plattform også godkjente forskningsinstitutter)	Brukes for spesifikke samfunnsutfordringer der virkemiddelapparatet samarbeider om mobilisering, søknadsbehandling og	Ja	Kravene til samarbeid varierer fra utlysning til utlysning.	Statsstøtteregelverket gjelder.	Som for øvrige næringsrettede utlysninger.

Sak PS ENERTR 07 2025 Vedlegg 2 Forskningsrådets søknadstyper - utvalg

		prosjektoppfølgning for akselerert omstilling.				
Koordinerings- og støtteaktivitet, inkludert internasjonale utlysninger	Forskningsorganisasjoner, næringsliv, offentlig sektor, frivillig sektor og sammenslutninger.	Finansiere planlegging av, samarbeid om, koordinering av og formidling fra FoU-aktiviteter (mobilitet, nasjonale og internasjonale nettverk, publisering, dialog og formidling knyttet til FoU-aktiviteter). Bilaterale internasjonale utlysninger.	Nei som hovedregel, (bagatellmessig støtte)	Varies fra utlysning til utlysning	Varies fra utlysning til utlysning	Varies fra utlysning til utlysning
Kommersialisering	Teknologioverføringskontorer (TTO), forskningsorganisasjoner og mikroselskaper med utspring fra forskningsorganisasjoner og/eller TTO.	Fremme økt kommersiell anvendelse av offentlig finansiert forskning i Norge. Skal avklare usikkerhet knyttet til den kommersielle anvendelsen av lovende forskningsresultater, spørsmål som ved å forbli uløst, hindrer prosjektet i å komme videre i kommersialiseringen.	Ja (egen ordning)	Flere varianter med ulike krav til partner	Varies	
Forskningscenter	Forskningsorganisasjoner	Konsentrert og langsiktig satsing for å styrke og videreutvikle fremragende og nyskapende forsknings- og innovasjonsmiljøer eller for å bygge opp forskningsmiljøer på strategisk viktige områder.	Nei som hovedregel, men enkelte senterutlysninger settes opp som KSP-S for å kunne omfatte statsstøtte.	De fleste utlysningene krever samarbeid med næringsliv, aktører i offentlig sektor eller andre samfunnsaktører, og i de fleste tilfeller også internasjonale partnere.	De fleste senterutlysningene har krav til egenfinansiering og/eller kontantbidrag fra partnere.	Som regel som KSP-K/ KSP-S
Forskningsinfrastruktur	Forskningsorganisasjoner og offentlig finansierte forvaltere av forskningsinfrastruktur som	Fremme og styrke infrastruktur som bidrar til nyskapende forskning og utvikling. Bidra til at	Ja	Ikke krav, men forskningsorganisasjoner, offentlig finansierte forvaltere av	Ikke krav, men andre organisasjoner og foretak må bære sine	Egne regler gjelder

Sak PS ENERTR 07 2025 Vedlegg 2 Forskningsrådets søknadstyper - utvalg

	samarbeider nært med norske forskningsorganisasjoner.	norske forskningsmiljøer og næringsliv har tilgang til relevant og oppdatert infrastruktur som understøtter forskning av høy kvalitet.		forskningsinfrastruktur som samarbeider nært med norske forskningsorganisasjoner, samt andre organisasjoner eller foretak kan være partere.	egne prosjektkostnader.	
--	---	--	--	---	-------------------------	--

Sak PS-ENERTR 08 2025

Internasjonalt FoU samarbeid

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for energi og petroleum	Rune Volla	Per Arne Karlsen	1. Oversikt internasjonale fellesutlysninger og annet internasjonalt samarbeid
Fra			
Områdedirektør			
Eva Falleth			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak   *Porteføljestyret tar informasjonen til orientering*

Kort bakgrunn   I henhold til utkast til porteføljeplan skal Porteføljestyret prioritere godt samspill mellom nasjonal og internasjonal forskningsinnsats og løpende vurdere balansen mellom investeringer i nasjonale og internasjonale utlysninger. Som tiltak skal Forskningsrådet delta i relevante partnerskap og internasjonale fellesutlysninger.

Vår portefølje er involvert i internasjonalt samarbeid både i form av internasjonale Fellesutlysninger og i ulike samarbeidsfora som har som mål å fremme FoU-samarbeid mellom landene.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet   Denne orienteringssaken gir en oversikt over hvilke internasjonale samarbeidsarenaer og fellesutlysninger hvor de ulike temaområdene i vår portefølje er involvert både i form av investeringer og personressurser. Dette som et underlag for senere drøftinger, og blant annet beslutninger i investeringsplanen.

Denne saken omhandler ikke norsk deltakelse i Horisont Europe og forberedelse til nytt rammeprogram i EU. Dette ble behandlet i styremøte 5/24, sak PS ENERTR 63.

Hovedpunkter   I Forskningsrådets overordnede strategi fremheves betydningen av internasjonalt FoU-samarbeid. Dette for å både styrke et konkurransedyktig næringsliv på internasjonale markeder, samt bidra til internasjonalt forskningssamarbeid for å løse felles samfunnsutfordringer.

Porteføljeplanen beskriver også viktigheten av å prioritere godt samspill mellom nasjonal og internasjonal forskningsinnsats og Porteføljestyret vil til enhver tid vurdere balansen i investeringene mellom nasjonale og internasjonale utlysninger. Et tiltak her er deltakelse i relevante partnerskap og internasjonale fellesutlysninger og å inkludere internasjonalt samarbeid i egne utlysninger, der det er relevant.

Porteføljen omfatter deltakelse i EU-finansierte prosjekter, deltagelse i multilaterale og bilaterale internasjonale utlysninger, blant annet med Panorama-land og gjennom strategisk arbeid blant annet i IEA (International Energy Agency) og ved deltakelse i Mission Innovation. De enkelte initiativ er nærmere presentert i vedlegg 1. Videre omfatter også en vesentlig del av den nasjonale prosjektporteføljen med forskningsmiljøene i førersetet internasjonalt samarbeid (KSP/FME etc.)

Miljøvennlig energi

Innen tema miljøvennlig energi deltar Forskningsrådet i følgende internasjonale fellesutlysninger: (NB! se vedlegg 1 for mer detaljert info om den enkelte utlysning/samarbeidsfora)

- Clean Energy Transition Partnership - CETP (30-40 MNOK/år)
- Driving Urban Transition - DUT (10 MNOK annet hvert år)
- Bilateral utlysning Norge-Brasil (15 MNOK annet hvert år)

- Nordic Energy Research (ad hoc, 2 MNOK totalt i perioden 2025-2027)
- Sør-Korea (money follows)
- M-ERA.NET 3 Material (deltatt i 9 av 13 utlysninger, 5-10 MNOK pr utlysning.)

På internasjonale samarbeidsfora er de viktigste arenaene:

- International Energy Agency – IEA (både friljøvennlig energi og petroleum)
- Mission Innovation – MI (både miljøvennlig energi og maritim)
- Videre deltar Forskningsrådet i delområder under IEA, samt fora som ETIP (European Technology & Innovation Platform), man da i mer begrenset utstrekning.

CCS

- Clean Energy Transition Partnership-CETP (30-60 MNOK/år)
- Accelerating CCS Technologies – ACT (avsluttes i 2026)
- I tillegg har Forskningsrådet et bilateralt samarbeid (MoU) med USA på CCS/CCUS

Petroleum

- JPI Oceans (The Joint Programming Initiative Healthy and Productive Seas and Oceans). Porteføljen finansierer prosjekter tilknyttet havbunnsmineraler og petroleum.
- Bilateral utlysning Norge-Brasil (15 MNOK annet hvert år)

Maritim

- Maritime Low Emission Network (MarLEN). Her vil det totalt være 4 utlysninger og Forskningsrådet bidrar med 10 MNOK i den første utlysningen.
- Innen internasjonalt samarbeid deltar Norge aktivt som Co-lead innen Zero Emission Shipping Mission (ZESM) samt at man har en egen MOU med Singapore innenfor maritim forskning. Norske bedrifter og forskningsmiljøer er aktive deltagere i EU-partnerskapet Zero-Emission Waterborne Transport.

Transport

- Her deltar Forskningsrådet i Clean Aviation Joint Undertaking sin SRG (state representative group) og deltar på møter ca. fire ganger i året.

For mer detaljerte tall for porteføljens finansiering i de enkelte utlysninger henvises det også til porteføljestyrets rapport (sak PS-ENERTR 06/25). Det er også verdt å nevne at det vil ofte være avvik mellom budsjetterte beløp og faktisk utbetaling til norske aktører. Budsjetttrammene utnyttes ikke alltid 100%. Noen utlysninger går også over 2 kalenderår, slik at budsjett og bevilgning skjer i ulike år.

**Forberede
lse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken.

**Videre
saksgang**

Saken er et kunnskapsgrunnlag for arbeid med investeringsplan.

Vedlegg 1

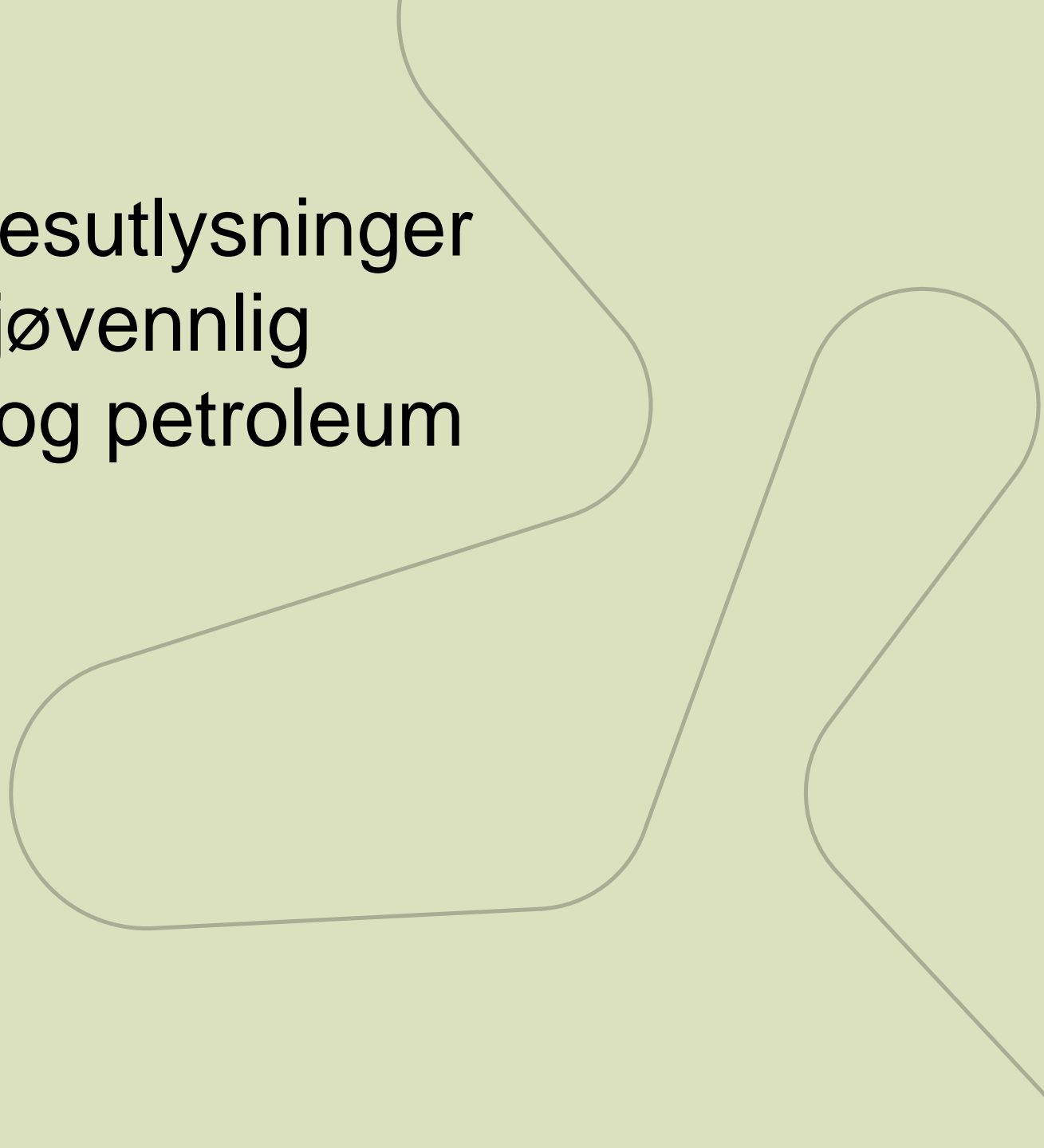
Sak PS-ENERTR 08 2025

Internasjonalt samarbeid

Porteføljestyremøte 13.02.25

Internasjonale fellesutlysninger
Temaområder miljøvennlig
energi, lavutslipp og petroleum

Clean Energy Transition Partnership - CETP

Type samarbeid	<i>Internasjonalt samarbeid om fellesutlysninger innen energi og lavutslipp. CETP er et initiativ samfinansiert av EU som samler offentlige og private interessenter i forsknings- og innovasjonsøkosystemene, fra europeiske og ikke-europeiske land og regioner.</i>
Formål	<i>Målet er klimanøytralitet innen 2050 og bærekraftige energiverdikjeder,</i>
Deltakende land	<i>33 land deltar, inkludert de fleste EU-land. Sentrale land utenfor EU: Norge, Sveits, Tyrkia, USA, Canada, Sør-Korea, India</i>
Utlysninger	<i>Årlige fellesutlysninger i perioden 2022-2027 med typisk utlysningsbudsjett på 90-100 millioner euro. Forskningsrådet har deltatt i 3 utlysninger så langt (2022-2024) med hhv 120, 54 og 70 MNOK, fordelt på CLIMIT og ENERGIX. Norge har deltatt innen områdene CCS, Fornybar Energi, Hydrogen og Termisk energi</i>
Norske deltakere (NFR/andre)	<i>Temaer innen fornybar energi og CO2-håndtering, PS Energi og Transport</i>
varighet	2022-2027
annet	Norge leder arbeidsgruppen på CO2-håndtering
Link til hjemmeside	https://cetpartnership.eu/

Bilateral utlysning Norge-Brasil

Type samarbeid	Bilaterale fellesutlysninger med det brasilianske innovasjonsforskningsrådet Finep
Formål	Formålet med samarbeidet og utlysningene er å stimulere til økt samarbeid mellom norske og brasilianske bedrifter og forskningsmiljøer for å utvikle nye teknologier, kunnskap og tjenester innen miljøvennlig energi og offshore petroleumsvirksomhet.
Deltakende land	Norge og Brasil
Utlysninger	Ja, vanligvis hvert 2. år. I 2024 hadde vi den 4. fellesutlysningen. Tidligere har utlysningene kun vært innenfor petroleum, men i denne runden ble også temaer innenfor miljøvennlig energi inkludert. Totalt 30 mill. fra norsk side, 15 innenfor petroleum og 15 innenfor miljøvennlig energi.
Norske deltakere (NFR/andre)	Forskningsrådet, PS Energi og transport
varighet	Samarbeidet har pågått siden 2013 og er løpende
annet	5 nye prosjekter ble innvilget høsten 2024 og er nå under opstart
Link til siste utlysning	https://www.forskningsradet.no/utlysninger/2024/brasil-forskning-teknologi/

Sør-Korea – (to typer samarbeid)

Type samarbeid	Fellesutlysning gjennomført av Lead agency National reseach foundation (NRF). Forskningsrådet finansierer norsk del Money Follows Cooperation (KETEP)	
Formål	Forskningssamarbeid	
Deltakende land	Norge og Korea	
Utlysninger	<p>NRF: Hydrogen og KI. Finansiert av internasjonal finansieringspott i Forskningsrådet. For framtidige utlysninger kan det være aktuelt at energi og energiomstilling også bidrar</p> <p>KETEP: Finansieres i det programmet som har utlysning</p>	Ja
Norske deltakere (NFR/andre)	<p>NRF: Energi og energiomstilling for innspill til utlysning og for oppfølging av prosjekter innen området hydrogen Muliggjørende teknologier for området KI</p> <p>KETEP: Energi og energiomstilling for innspill til utlysning evt. prioritering i egne utlysninger</p>	
varighet	3 år Lead agency 2025-2028	
annet		
Link til hjemmeside	<p>Link utlysning NRF Felles forskningsprogram 2025: utlysning om kunstig intelligens og hydrogen</p> <p>Money follows cooperation Hvordan virker Money Follows Cooperation?</p>	

Nordic Energy Systems Programme /Nordic Energy Research

Type samarbeid	Et felles nordisk nettverksprosjekt om energisystemmodellering, for å bygge nytt samarbeid og kunnskapsutveksling på tvers av miljøer som ikke vanligvis samarbeider. Nordic Energy Research er en organisasjon innenfor rammen av Nordisk Ministerråd.
Formål	Nordiske forskningssamarbeid og kunnskapsutveksling innen energisystemmodellering
Deltakende land	Norge, Sverige, Finland, Island, Danmark (in-kind), Nordisk Energiforskning (koordinerer)
Utlysninger	Ja. Miljøer søker for egen deltagelse i en forhåndsbestemt arbeidspakke. Utlysning en gang per prosjektperiode. Forventing om at 2-4 norske miljøer deltar totalt. Distributed pot Norsk bidrag på totalt 2 mill.kr går til norske miljøer. Nordisk energiforskning bidrar med egne midler.
Norske deltakere (NFR/andre)	Temaområdet miljøvennlig energi, PS Energi og transport
varighet	Nåværende prosjekt (2025-2027) Forrige prosjekt (2020-2023)
annet	
Link til hjemmeside	Nordic Energy Systems Programme – Nordic Energy Research

**Nordic Energy
Research**

M-ERA.NET 3 Material

Type samarbeid	<i>EU-finansiert nettverk etablert for å støtte og øke koordineringen av europeiske forskningsprogrammer innen materialvitenskap.</i>	
Formål	<i>Øke koordineringen og konvergensen av nasjonale og regionale finansieringsprogrammer for forskning og innovasjon relatert til bærekraftige avanserte materialer for energi.</i>	
Deltakende land	<i>49 offentlige finansieringsorganisasjoner fra 35 land. Det er nasjonale og regionale finansieringsprogrammer fra 25 EU-medlemsstater og 5 assosierte land, og 5 ikke-europeiske organisasjoner.</i>	
Utlysninger	<i>Årlige utlysninger for forskningsprosjekter. Norge har deltatt i 9 av 13 utlysninger med budsjett mellom 1 og 3 mill. euro</i>	
Norske deltakere	<i>Forskningsrådet: Muliggjørende teknologier, Industri og tjenestenæringer, Energi</i>	
Varighet	03/2012- 02/2026	
annet	Database prosjekter: Materipedia - M-ERA.NET	
Link til hjemmeside	Home - M-ERA.NET	

JPI Oceans (*The Joint Programming Initiative Healthy and Productive Seas and Oceans*)

Type samarbeid	<i>Norge var en av initiativtakerne da det i 2011 ble etablert et eget europeisk fellesprogram på temaet sunne og produktive hav - JPI Oceans.</i>	
Formål	<i>JPI Oceans dekker alle hav- og sjøområder i Europa. Skal øke effektivitet og effekter av FoU gjennom samarbeid.</i>	
Deltakende land	<i>15 europeiske medlemsland.</i>	
Utlysninger (ja/nei)	<i>Ja</i>	
Norsk (e) deltaker (e) (NFR/andre)	<i>Relevant for PS Mat og bioressurser, PS Energi og transport, PS Klima og miljø. Vår portefølje finansierer prosjekter tilknyttet havbunnsmineraler og petroleum</i>	
varighet	<i>Løper</i>	
annet		
Link til hjemmeside	Home JPI Oceans	

Accelerating CCS Technologies - ACT

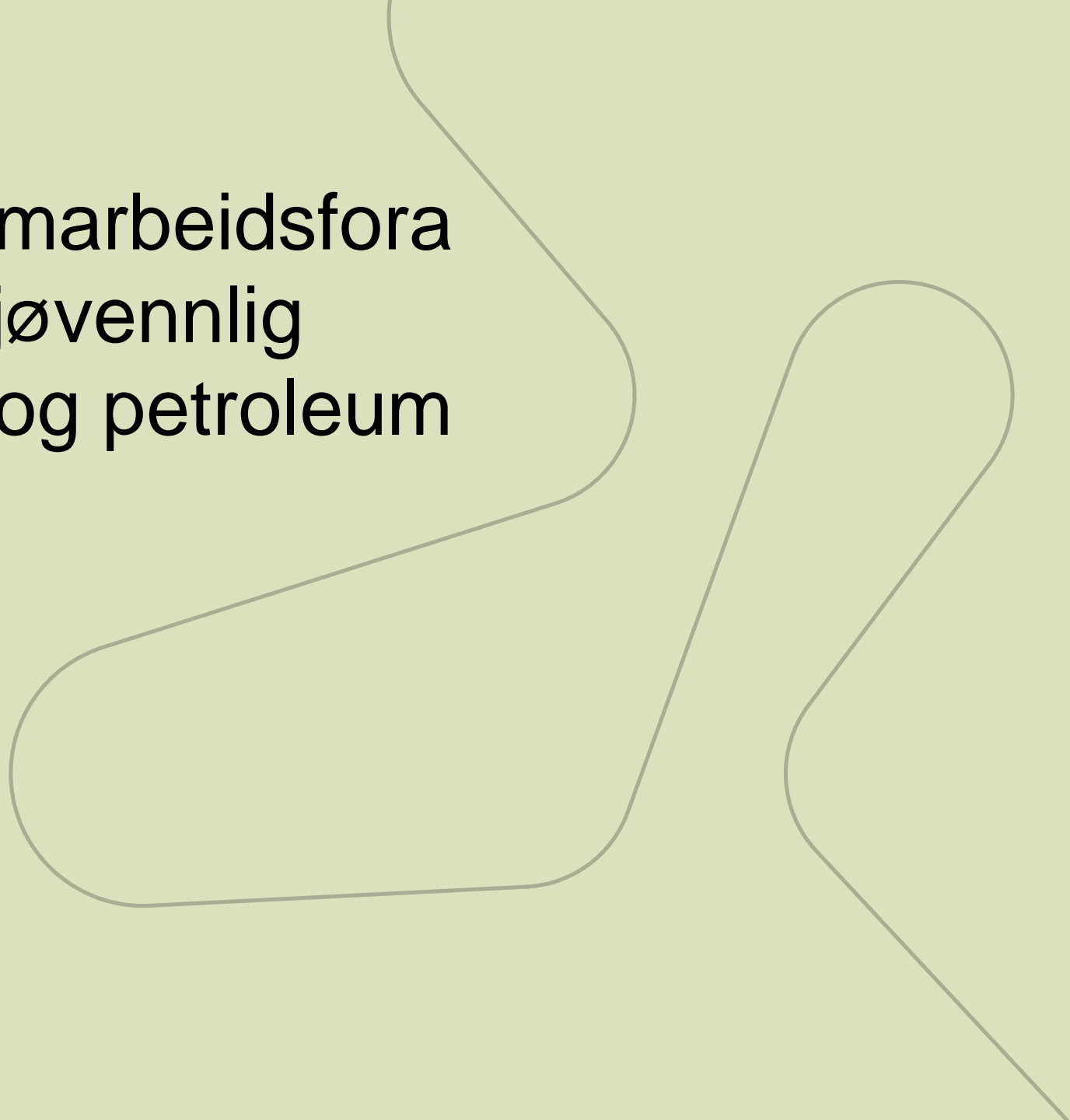
Type samarbeid	<i>Internasjonalt samarbeid om fellesutlysninger</i>	
Formål	<i>Akcelerert utvikling av teknologi for CO2-håndtering</i>	
Deltakende land	<i>15 land deltar: Norge, UK, Tyskland, Nederland, Frankrike, USA, Canada, India, Spania, Sveits, Romania, Hellas, Danmark, Tyrkia, Italia</i>	
Utlysninger	<i>4 utlysninger totalt i 2017,2019,2021 og 2022.</i>	
Norske deltakere (NFR/andre)	<i>To norske partnere: Forskningsrådet (energiavdelingen, delportefølje for CO2-håndtering) og Gassnova</i>	
varighet	2016-2026	
annet	Det kommer ingen nye ACT-utlysninger. Partnerskapet holdes i live frem til siste prosjekt avsluttes i 2026. Samarbeidet videreføres gjennom CETP	
Link til hjemmeside	https://www.act-ccs.eu/about-us	

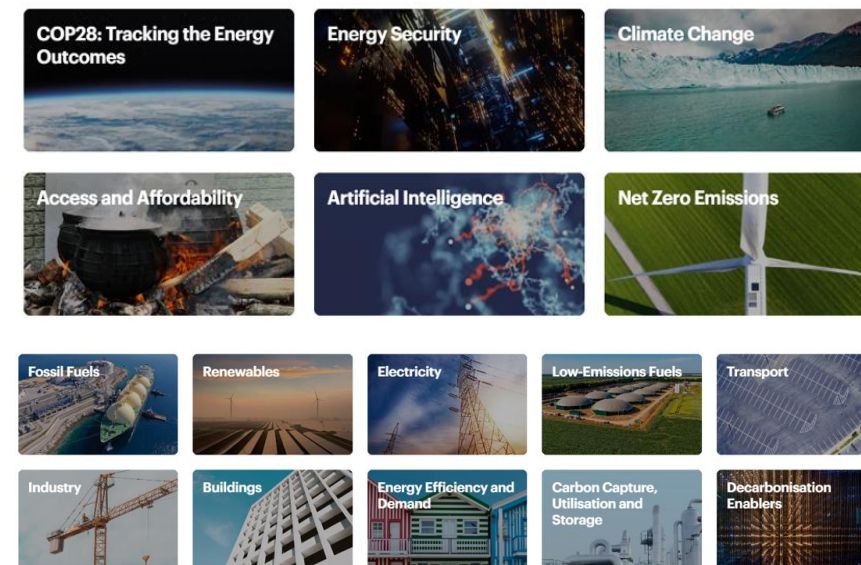
Internasjonale Samarbeidsfora
Temaområder miljøvennlig
energi, lavutslipp og petroleum

International Energy Agency - IEA

Type samarbeid	Autonom mellomstatlig organisasjon innenfor rammen av OECD som gir politiske anbefalinger, analyser og data om den globale energisektoren
Formål	Fremme energiforsyningsikkerhet, økonomisk vekst og miljømessig bærekraft gjennom energipolitisk samarbeid
Deltakende land	32 medlemsland (pluss 13 "association" og fire "accession" land)
Utlysninger	Nei
Norske deltakere (NFR/andre)	ED, Forskningsrådet (Energi og energiomstilling), NVE, ENOVA Relevante forsknings- og industrimiljøer deltar i flere Technology Collaboration Program
Varighet	Etablert i 1974; løper
Annet	
Link til hjemmeside	https://www.iea.org/

Understand the biggest energy challenges

Mission Innovation- MI

Type samarbeid	Globalt forum for medlemmenes myndigheter som er forpliktet til å være banebrytende innen ren energiinnovasjon. Utspring i Paris-avtalen (COP 2015). Årlige møter på Ministernivå
Formål	Mission Innovation er et internasjonalt initiativ for å utløse handling og investering i FoU/demonstrasjon for å gjøre ren energi rimelig, attraktiv og tilgjengelig for alle. Dette vil akselerere fremgangen mot Paris-avtalens mål og veier til netto null. Internasjonalt initiativ
Deltakende land	23 land + EU (står for totalt 90 % av globale offentlige investeringer i ren energiinnovasjon)
Utlysninger (ja/nei)	Ingen egne utlysninger, men medlemmene kan delta via «Mi-calls» (samarbeid med eksisterende utlysninger ex, CETP/DUT)
Norsk (e) deltaker (e) (NFR/andre)	Forskningsrådet (Energi og energiomstilling) bistår Energidepartementet i koordinering og oppfølgingen av samarbeidet, samt koordinerer norsk deltakelse i de 3 av de 7 ulike «Missions», Se også MI Zero Emission Transport
varighet	2015-2030
annet	
Link til hjemmeside	Home - Mission Innovation

US-Norway MoU CCUS

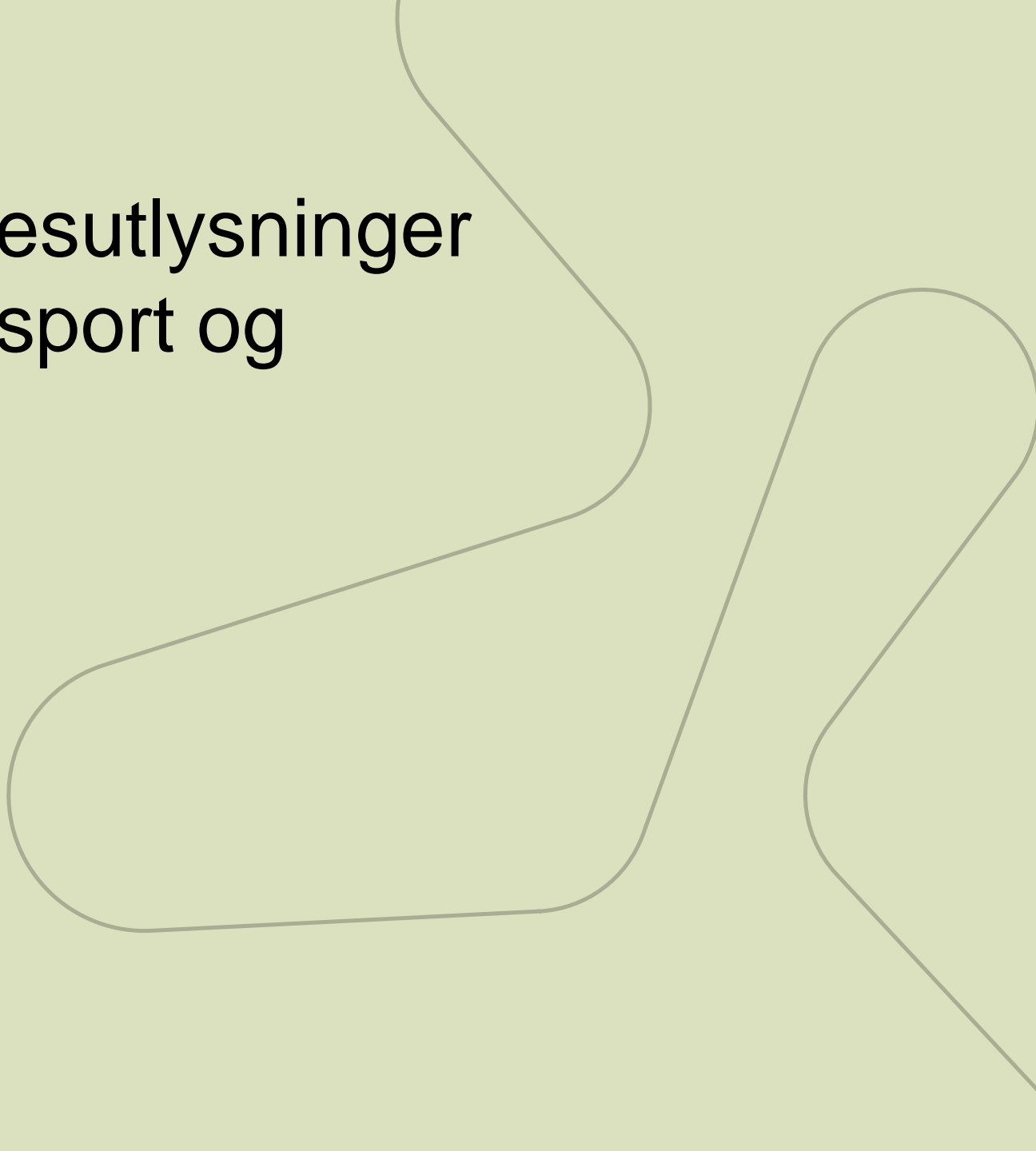
USA & Norway Collaboration on CCS/CCUS

Type samarbeid	<i>Bilateralt samarbeid</i>
Formål	<i>Bilateralt samarbeid for å fremme videreutvikling av vitenskapelig og teknologisk utvikling innen CO₂-fangst, transport og lagring (CCS).</i>
Deltakende land	<i>USA og Norge. Andre land deltar på møter som arrangeres når det passer</i>
Utlysninger	<i>Ingen utlysninger direkte gjennom dette fora, men ACT/CETP, CLIMIT Demo og utlysninger i USA for bl.a. testing på TCM er viktige diskusjonspunkter</i>
Norske deltakere (NFR/andre)	<i>Forskningsrådet/Gassnova</i>
varighet	<i>MoU signert 2004 av Energi Departementet og US Department of Energy. Arbeidet har i størst grad vært rettet mot CCS. Avtalen gjelder generelt innen energi.</i>
annet	<i>Det arrangeres møter annenhver gang i USA og Norge ca hvert 1-1,5 år hvor mulighet for samarbeid og erfaringsutveksling diskuteres. Aktuelle aktører for samarbeid inviteres. Tema er både eksisterende samarbeid og muligheter for utvidet samarbeid. Møtene skal også fremme nettverk mellom norske og amerikanske aktører</i>
Link til hjemmeside	<u>US-Norway CCUS</u>

Internasjonale fellesutlysninger

Temaområde transport og maritim

Maritime Low Emission Network (MarLEN)

Type samarbeid	MarLEN er et Coordination and Support Action (CSA)-initiativ bestående av 15 europeiske organisasjoner som er ansvarlige for å finansiere forskning og teknologisk utvikling innen maritime teknologier fra 10 europeiske land.	
Formål	Formålet er å styrke det europeiske forskningsområdet innen maritim forskning ved å koordinere og utvikle synergier mellom nasjonale og regionale maritime forskningsprogrammer, i tråd med målene til partnerskapet Zero Emission Waterborne Transport (ZEWT).	
Deltakende land	<i>Norge, Tyskland, UK, Tyrkia, Italia, Irland, Sverige, Romania, Portugal og Belgia.</i>	
Utlysninger	<i>Ja, 4 Calls i hele perioden. NFR går inn med 10 mill i Call 1.</i>	
Norske deltakere (NFR/andre)	Forskningsrådet.	
varighet	Kick-off i Brussel 6. feb 2025, med varighet i 54 mnd.	
annet		
Link til hjemmeside		

Internasjonale Samarbeidsfora

Temaområder transport og maritim

European Partnership on Zero-Emission Waterborne Transport

Type samarbeid	<i>Multilateralt samarbeid</i>	
Formål	<i>Innen 2030 skal samarbeidet utvikle og demonstrere nullutslippsløsninger som er anvendelige for alle hovedskipstyper og tjenester, og som vil gjøre det mulig å realisere utslippsfri sjøtransport innen 2050</i>	
Deltakende land	<i>Medlemmene representerer offentlige myndigheter fra EU og EØS, næringsliv og forskning (totalt 109 partnere)</i>	
Utlysninger	<i>Partnerskapet vil ha ordinære utlysninger i Horisont Europa.</i>	
Norske deltakere (NFR/andre)	<i>DNV (Styremedlem), SINTEF (Styremedlem), NTNU, Kongsberg Gruppen, Equinor</i>	
varighet	<i>2021-2027</i>	
annet	<i>Oppfølging av samarbeidet vil være av særlig relevans for porteføljen maritim og nærgående samarbeidsprosjekter med deltakelse fra NFR (e.g ZESM) framover</i>	
Link til hjemmeside	<i>https://www.waterborne.eu/</i>	

Zero-Emission Shipping Mission (ZESM)

Type samarbeid	Multilateralt samarbeid under Mission Innovation som inkluderer land, privat sektor, forskningsinstitutter og sivilsamfunnet for omstilling i skipsfarten	
Formål	ZESM har som mål å jobbe for introduksjon og skalerbart opptak av bærekraftig nullutslippsdrivstoff til global skipsfart innen 2030	
Deltakende land	Norge, Danmark, USA, UK, Marokko, India, Singapore, Australia, Frankrike, Ghana, Sør-Korea, Canada, Tyskland + (EU-kommisjonen og to private aktører)	
Utlysninger (ja/nei)	Nei	
Norske deltakere (NFR/andre)	NFR: Avdeling for Transport og maritim (i samarbeid med avdeling for Energi og energiomstilling) Andre: Klima- og miljø departementet (i samarbeid med energidepartementet)	
varighet	2021-2030	
annet	<ul style="list-style-type: none"> - Norge er Co-lead - 12 prosjekter (hvorav 6 aktive prosjekter) i prosjektporteføljen per januar 2025. - Kommende avtale om en grønn korridor med Brasil kan bli relevant for Norges og NFR sitt bidrag i 2025, med utspring i dette samarbeidet: Norge og Brasil vil samarbeide om klimavennlig skipsfart - regjeringen.no.	
Link til hjemmeside	https://mission-innovation.net/missions/shipping/	

MoU med MPA Singapore

Type samarbeid	Forskningsrådet har en samarbeidsavtale med Maritime Port Authority of Singapore	
Formål	Samarbeid innenfor maritim forskning	
Deltakende land	Norge og Singapore	
Utlysninger (ja/nei)	Det har vært gjennomført to fellesutlysninger, en i 2015 og en i 2018	
Norsk (e) deltaker (e) (NFR/andre)	Forskningsrådet, Avdeling for transport og maritim.	
varighet	Etablert i 2000, sist fornyet for 3 år i 2024	
annet	MPA og Forskningsrådet gjennomfører i fellesskap MTEC konferansen, sist gang i 2024 i Trondheim, se https://www.ntnu.edu/mtec-icmass2024/home	
Link til hjemmeside		

MPA

The Research
Council of Norway